

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

ОСВІТНІ YOUTUBE-КАНАЛИ НОСІВ МОВИ
ЯК ЕФЕКТИВНИЙ КОНТЕНТ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ПРАКТИЧНОГО КУРСУ,
ІСТОРІЇ ТА ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА АНГЛІЙСЬКОЇNATIVE SPEAKERS EDUCATIONAL YOUTUBE CHANNELS AS AN EFFECTIVE
CONTENT FOR LEARNING THE LINGUISTIC AND CULTURAL STUDIES,
HISTORY, AND PRACTICAL COURSE OF THE ENGLISH LANGUAGE

Статтю присвячено аналізу контенту освітніх YouTube-каналів носіїв англійської мови в аспекті його залучення до викладання таких дисциплін професійної підготовки бакалаврів за спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» як «Лінгвокраїнознавство англійської мови», «Історія англійської мови» та трьох складових наскрізного курсу англійської мови «Аналітичне читання і розмовний практикум», «Практична граматики» та «Практична фонетика». Інноваційні технології надають сучасному викладачеві широкий спектр альтернатив для співпраці зі здобувачами вищої освіти навіть у дистанційному режимі. Використання відеоматеріалів у процесі вивчення англійської мови дозволяє ефективно передавати інформацію і в перспективі отримувати зворотній зв'язок. Введення відео в аудиторні та самостійні заняття не лише осучаснює традиційний режим підготовки майбутніх філологів-германістів, але й якісно занурює їх у лінгвокультурне середовище. YouTube є одним із найбільших та найдоступніших відеогостинців у світі, що робить ресурс використання його контенту на заняттях з англійської мови практично безмежним. Особливу цінність в умовах штучного мовного середовища становлять відеоматеріали носіїв мови. Використання відеороликів робить процес навчання динамічнішим, пропонує інформацію у звичній для сучасної молоді формі, дає студенту реальну фізичну можливість критично оцінити власний рівень сприймати, розмовляти й вимовляти іноземною мовою, порівнюючи себе з носіями, допомагає суттєво збільшити обсяг лінгвокраїнознавчого тла. Окрім того, відеоуроки з YouTube доступні для перегляду у будь-який час доби та практично повсюдно, що є суттєвою перевагою в українських реаліях. Матеріалом дослідження є такі сучасні англійськомовні освітні YouTube-канали як «Oxford Online English», «Rachel's English», «BBC Learning English», «English Easy Practice», «Learn English With TV Series», «Write to the Top», «Adam's English Lessons», «English with Lucy», «Learn English with Gill», «The Virtual Linguistics Campus», «Caribou English», «The Generalist Papers» тощо. Автори також наводять перелік каналів, які можуть бути корисними для самоосвіти викладача. Дані, здобуті авторами в ході дослідження контенту цих каналів та його включення до викладання усіх складових практичного курсу, лінгвокраїнознавства та історії англійської мови, засвідчують його високу ефективність, як такого, що сприяє індивідуалізації навчання та підвищенню вмотивованості студента, результатом чого є прогнозоване досягнення програмних результатів навчання.

Ключові слова: практичний курс англійської мови, читання, розмовний практикум, граматики, фонетика, лінгвокраїнознав-

ство, історія англійської мови, YouTube-канал.

The paper deals with the analysis of the educational YouTube channels content produced by the English language native speakers in the aspect of its use when teaching such disciplines of bachelors professional training under specialization 035.041 «Germanic languages and literatures (translation included), the first language is English» as «Linguistic and cultural studies of the English language», «History of the English language», and three components of the English language through course: «Analytical reading and speaking practice», «Practical grammar», and «Practical phonetics». Innovative technologies provide modern teacher with a wide range of alternatives for cooperation with students even in remote mode. The use of videos in the process of learning English allows to transfer the information effectively, and then receive the feedback. Brining video into lecture rooms and independent classes not only modernizes the traditional mode of work of prospective Germanists, but also immerses them into the language and culture environment qualitatively. YouTube is one of the largest and easy accessible video hosting sites in the world, which makes the resource for using its content in the English language classes almost limitless. Videos of native speakers are of particular value in the conditions of artificial language environment. Their use makes the learning process more dynamic offering information in a form familiar to modern youth, gives a student a real physical opportunity to critically evaluate the level of perceiving, speaking and pronouncing the foreign language versus native speakers, helps to increase the amount of linguocultural background significantly. Furthermore, video lessons from YouTube are available for viewing at any time of day and almost everywhere, which is a significant advantage in Ukrainian realities. The research material is such modern English-language educational YouTube channels as «Oxford Online English», «Rachel's English», «BBC Learning English», «English Easy Practice», «Learn English With TV Series», «Write to the Top», «Adam's English Lessons», «English with Lucy», «Learn English with Gill», «The Virtual Linguistics Campus», «Caribou English», «The Generalist Papers», etc. The authors also provide a list of channels that can be useful for teacher's self-education. The data obtained by the authors in the course of researching the content of these channels and its using when teaching all the components of the practical course, linguistic and cultural studies, and history of the English language, testify to its high efficiency as contributing to the individualization of training and increasing the motivation of a student, which results into predicted achievement of program learning outcomes.

Key words: English language practical course, reading, speaking workshop, grammar, phonetics, history of English, linguistic and cultural studies of English, YouTube channel.

УДК 004.77.37:811.111-26
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/60.5>

Артеменко Ю.О.,
канд. філол. наук,
доцент кафедри перекладу
Кременчуцького
національного університету
імені Михайла Остроградського

Пономаренко О.О.,
канд. філол. наук,
ст. викладач кафедри перекладу
Кременчуцького
національного університету
імені Михайла Остроградського

Шульженко Ю.М.,
ст. викладач кафедри перекладу
Кременчуцького
національного університету
імені Михайла Остроградського

Кожем'яченко Н.В.,
ст. викладач кафедри перекладу
Кременчуцького
національного університету
імені Михайла Остроградського

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Тривалий військовий стан та жорсткі карантинні обмеження через пандемію коронавірусної хвороби, що йому передували, накладають свій відбиток на навчання українського студентства та, відповідно, роботу викладачів. Дистанційна та/або змішана форма здобуття вищої освіти, спричинена об'єктивними причинами, нестабільність психоемоційного стану, суттєве звуження горизонту планування впливає на процес навчання. Підвищити мотивацію студента до вивчення зокрема практичного курсу англійської мови можна через додавання такого сучасного інструменту навчання як відеоролики з YouTube.

Відеоматеріали носіїв мови є важливим компонентом вивчення іноземної мови в умовах штучно створеного, «лабораторного» мовного середовища, яким воно є в аудиторії. Використання відео переміщує процес навчання з академічного середовища «в поле», робить його динамічнішим, оскільки пропонує нову інформацію у звичній для сучасної молоді формі, дає студенту реальну фізичну можливість критично оцінити власний рівень сприймати, розмовляти й вимовляти іноземною мовою, порівнюючи себе з носіями, допомагає суттєво збільшити обсяг лінгвокраїнознавчих знань. Окрім того, з огляду на режим навчання протягом останніх чотирьох років в Україні, цінність відеоуроків з YouTube складно заперечувати – вони є доступними для перегляду в будь-який час у межах самостійної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

З огляду на нагальні потреби українського студентства, вітчизняні науковці значно активізували науково-методичний пошук щодо можливостей і викликів дистанційної освіти [2; 3; 5; 7; 9]. Окрема увага приділяється інноваційним технологіям у вивченні іноземних мов [8], зокрема, як ефективна база мовної та позамовної інформації розглядається платформа YouTube [4; 6].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. За останніми даними [16], мережа Youtube є одним із найбільших відеогостингів, який нараховує понад 114 мільйонів активних каналів із вмістом понад 80 мовами. Це другий за відвідуваністю веб-сайт у світі після Google. Користувачі YouTube щохвилини транслюють у середньому 694 000 годин відео. Ці показники випереджають навіть Netflix, користувачі якого транслюють 452 000 годин на хвилину. Станом на листопад 2022 року більшість користувачів переглядають контент гостингу на мобільних пристроях – понад 89,5 відсотків відвідувань YouTube по всьому світі. Щодня туди завантажуються близько 3,7 мільйона нових відео – це приблизно 271 330 годин відеоконтенту, виходячи із середньої тривалості 4,4 хвилини. На YouTube є мінімум 800 мільйонів відеороликів, що означає величезні можливості

для підбору контенту англійською для навчання. Маючи на меті розвинути власні професійні якості, на YouTube заходять сім відсотків користувачів, у той час як 82 відсотки використовують гостинг як джерело розваг, 18 – для стеження за брендами і компаніями, 37 – як джерело новин.

Доступність YouTube робить цей гостинг незамінним під час професійної підготовки сучасного студента-германіста. При чому в процесі навчання можуть використовуватися практично будь-які відео, незалежно від того, чи йдеться про огляд відеоігор, показ мод, останні новини чи аналітичні огляди. У цій публікації аналізується контент, який створюється – подекуди на професійній основі – носіями англійської мови саме з освітньою метою для тих, хто вивчає англійську як іноземну.

Метою статті є аналіз специфіки використання освітнього контенту YouTube-каналів носіїв англійської мови як бази знань для її ефективного вивчення у межах розділів практичного курсу, лінгвокраїнознавства та історії. Досягнення мети передбачає виконання низки завдань: здійснення огляду якісних YouTube-каналів для вивчення англійської мови, створених власне носіями; окреслення основних переваг і недоліків використання їх контенту для ефективного вивчення англійської мови; надання певних методичних рекомендацій щодо використання YouTube-контенту на практичних заняттях з англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Навчання у вітчизняних вишах протягом 2020–2023 років відбувалося повністю або частково дистанційно, що стимулювало пошуки нових форм і методів викладання.

Сучасна молодь активно продукує сама і споживає інформацію у відеоформаті. Саме тому використання контенту відеогостингу YouTube може стати помічним інструментом у викладанні англійської мови зокрема для майбутніх філологів-германістів.

Корисними каналами, контент яких створюється носіями англійської мови з освітньою метою та є доступним безкоштовно, є:

- *Oxford Online English* – ресурс для вивчення фонетики (британська англійська) та граматики, засвоєння лексики;
- *BBC Learning English* – канал, що містить величезну кількість навчальних матеріалів, упорядкованих відповідно до рівнів володіння мовою. На каналі є уроки для опанування граматики, збільшення словникового запасу та відпрацювання вимови. Також є добірки відео новин від BBC, що будуть корисними для розвитку навичок активного слухання та говоріння;
- *Learn English with Cambridge* – ресурс з відеоконтентом, корисним для вивчення граматики, фонетики, слововживання, є поради щодо підготовки до мовних іспитів, лінгвокраїнознавча інформація;

- *TED Talks* – підбірка відеофайлів кращих виступів TED (некомерційної організації в США, що займається розповсюдженням ідей, що повинні змінити світ), до якої є безкоштовний доступ на відеогостингу YouTube;

- *British Council | LearnEnglish* – на каналі розміщені матеріали для вивчення граматики, лексики, підготовки до мовних іспитів із порадами щодо вдосконалення навичок читання, аудіювання, письма та говоріння;

- *To Fluency* – ресурс для вивчення фонетики, граматики, засвоєння лексики, лінгвокраїнознавства;

- *Rachel's English* – ресурс для вивчення фонетики (американська англійська), що містить велику добірку роликів з рекомендаціями, як опанувати вимову, переглядаючи кіно та серіали в оригіналі;

- *Learn English with Bob the Canadian* – ресурс для вивчення фонетики (канадська англійська) та засвоєння лексики, відео, що мотивують до вивчення англійської мови;

- *Aussie English* – ресурс для вивчення фонетики (австралійська англійська), засвоєння лексики, ознайомлення з лінгвокраїнознавчою інформацією;

- *Learn English With TV Series* – ресурс для аналізу і розбору мовних явищ на прикладі уривків із культових серіалів та фільмів («*Friends*», «*Big Bang Theory*», «*Game of Thrones*», «*Harry Potter*»), а також із телевізійних шоу;

- *Write to the Top* – ресурс, що допоможе відпрацювати та покращити навички письма за наступними напрямками: використання словникового запасу, граматики та синтаксичні структури, стилі письма, підготовка до мовних іспитів, написання есе, резюме, мотиваційного листа тощо;

- *engVid: Learn English* – понад 1000 безкоштовних відео про англійську граматику, лексику, вимову, акцент, сленг, фразові дієслова, ідіоми, культуру, IELTS, TOEFL, ділову англійську тощо. Відео на каналі записані професійними викладачами англійської мови як іноземної:

- *English with Alex* – уроки початкового, середнього та просунутого рівня з різноманітних тем: покращення словникового запасу англійської мови, вимови, граматики, аудіювання, письма, розмовних навичок; уроки щодо підготовки до тестів на знання англійської мови, таких як IELTS і TOEFL;

- *Adam's English Lessons* – ресурс для вивчення граматики та поглиблення словникового запасу, покращення навичок письма та говоріння; також на каналі є відео, що допоможуть заглибитися у культурний контекст;

- *Benjamin's English* – контент допоможе удосконалити словниковий запас, знання граматики та розмовні навички;

- *English with Emma* – граматики, словниковий запас, удосконалення навичок письма, підготовка до мовних іспитів, лінгвокраїнознавство, культурні відмінності між Північною Америкою та Об'єднаним Королівством;

- *Learn English with Gill* – ресурс із відео на наступні теми: лінгвокраїнознавча та культурна інформація, історія англійської мови, фонетика (британська англійська), словниковий запас, англійська граматики;

- *English Jade* – авторка каналу ділиться реальними історіями зі свого досвіду викладання англійської мови, дає поради та ділиться підказками, які допоможуть почуватися більш мотивованими та впевненими у спілкуванні англійською; відео охоплюють практичні теми для покращення рівня англійської мови, акцент робиться на особливих труднощах, пов'язаних із упевненістю (зокрема, є поради для сором'язливих користувачів англійської мови);

- *English with James* – пояснення граматики, особливостей вимови, вживання слів та сталих виразів, лінгвокраїнознавча тематика (сленг, традиції святкування тощо), практичні поради щодо ефективного навчання;

- *Learn English with Rebecca* – контент допоможе покращити мовлення, письмо, аудіювання, граматику, словниковий запас, вимову, ділову англійську, підготуватися до мовних іспитів IELTS, TOEFL;

- *English with Ronnie* – уроки англійської мови з вимови, граматики, лексики, сленгу, орфографії;

- *English with Lucy* – уроки граматики, ділової англійської, фонетики (британська англійська (RP), лінгвокраїнознавчої тематика (діалекти, особливості спілкування, розмовні вирази, гумор тощо);

- *English Easy Practice* – контент каналу допоможе засвоїти розмовні фрази, розуміти, що вам кажуть, та вміти відповісти самому, покращити навички аудіювання та говоріння англійською;

- *Learn English with Harry* – фразові дієслова, ідіоми, повсякденна англійська, лексика просунутого рівня, а також фонетика, граматики та підготовка до мовних іспитів;

- *Interactive English* – канал для тих, хто хоче наблизити свій рівень володіння англійською до рівня носіїв мови: сучасні ідіоми, сленг, лексика рівня C2, розбір поширених помилок та слів, які іноземці часто використовують неправильно, відпрацювання навичок автентичної вимови;

- *Speak English With Tiffani* – відеоконтент для покращення навичок спілкування («Як відповідати на запитання англійською», «10 способів сказати це англійською», «Як виразити емоції англійською», «Як утворювати довгі речення»), добірка відео «Вчимо англійську лексику візуально», де нові слова супроводжуються картинками,

особливості вживання сленгу, інформація про американську культуру;

- *Learn English | Let's Talk – Free English Lessons* – фокус робиться майже на всіх аспектах вивчення англійської мови: граматиці, збільшенні словникового запасу, удосконаленні вимови, роботі з акцентом, підготовці до іспиту IELTS. Над створенням контенту працює сім викладачів англійської мови;

- *Games4esl* – перевірка знань з англійської в інтерактивній формі: квізи, вправи, ігри та тести на знання англійської граматики й лексики;

- *IELTS Liz* – поради щодо підготовки до іспиту IELTS стануть у нагоді при удосконаленні навичок аудіювання, читання та письма;

- *EnglishGrammarExplained* – відео та презентації на різні теми граматики англійської мови. Покрокові інструкції щодо використання умовних способів, спонукальних конструкцій, непрямой мови, пасивних форм, часових форм, неособових форм дієслова;

- *The Virtual Linguistics Campus, Caribou English, The Generalist Papers* – канали, де можна знайти багато відео з історії англійської мови.

Аналіз контенту освітніх каналів носії мови показує, що умовно їх можна поділити на наступні категорії:

- освітні – це сюжети, що створюються з навчальною метою, демонструють *target language* в контексті, і ця мова структурована за певними рівнями (від початкового до просунутого);

- інструктивні – це відео, які містять чіткі пояснення, візуальний матеріал та ілюстрації для пояснення правил граматики, вимови, читання, написання письмових робіт та призначені для самоосвіти або роботи над помилками.

Отже, як бачимо, відеоконтент – не лише джерело розваг, а й джерело навчання. Створюючи заняття на основі матеріалів освітніх YouTube-каналів носіїв мови, викладач допоможе студентам розвивати їхні мовні навички. Відеоконтент може використовуватися на будь-якому етапі заняття, усе залежить від мети [10]:

- на етапі *lead-in* відеоматеріал використовуємо для зацікавлення студентів чи презентації теми уроку;

- на етапі *language presentation* – показуємо певну лексику/граматичну структуру/модель вимови та її використання у певному контексті;

- на етапі *language clarification* – допомагаємо пояснити як саме працює та чи інша лексична/граматична одиниця/інтонаційна модель;

- на етапах *Controlled/Freer practice* – заохочуємо студентів використовувати мову, що вивчається на занятті.

Метою перегляду відео можуть бути:

- *listening/reading for gist* для того, щоб студенти могли отримати загальне уявлення про тему;

- *listening/reading for detail* – для розуміння більш детальної інформації;

- *speaking/writing tasks* – щоб дати студентам зразок/основу для продукування власного мовлення;

- *assessment and testing* – для перевірки здобутих знань та підсумкового оцінювання.

У сучасних методичних працях є безліч порад та підказок, щодо способів використання відеоматеріалів, що можуть бути релевантними при викладанні дисциплін практичного курсу англійської мови, історії англійської мови та лінгвокраїнознавства [1; 13; 14; 15]:

- *Subtitles off* – вимкнення субтитрів, щоб перегляд відео не перетворився на урок читання;

- *Stop it and make them guess* – можна зупинити відео та запитати студентів, що має відбутися далі. Можна спробувати спрогнозувати, що відбудеться далі в епізоді, яка буде вжита лексика, граматичні структури чи інтонаційні моделі;

- *Silent video* – перегляд відео без звуку, потім – спроба описати англійською мовою, що відбувається в епізоді та що можуть говорити герої на відео. Потім – перегляд відео вдруге зі звуком і порівняння результатів;

- *No picture* – пропонуємо прослухати аудіосупровід до відео. Що роблять герої? Де вони знаходяться? Як вони виглядають? Далі дивимося відео та порівнюємо;

- *Show and describe* – ділимо студентів на дві команди. Перша команда переглядає відео і показує, що відбувається на відео. Друга команда має відтворити інформацію в письмовому вигляді. За необхідності студенти другої команди можуть поставити додаткові питання;

- *Note-taking* – такі своєрідні диктанти – це не просто перевірка орфографії, базуючись на повних висловлюваннях, а не на окремих словах, вони є напрочуд хорошим способом тренування розуміння на слух та власне навичок конспектування.

Поглиблена робота з відеоконтентом освітніх YouTube-каналів від носіїв мови може включати наступні прийоми [13; 14]:

- даємо студентам список дієслів (або іменників тощо) з відеоролика, потрібно переглянути відео і розставити їх у правильному порядку;

- після того, як студенти переглянуть відео вперше або вдруге, ми можемо дати їм розшифровку (якщо вона досить коротка) з пробілами; завдання – заповнити пропуски, перш ніж дивитися знову;

- можна дати завдання переглянути відео іще раз, щоб спробувати визначити більш детальну інформацію, наприклад, імена, факти, числа, час, місце, дати;

- можна попросити їх прослухати ще раз і передати інформацію у відео в іншому жанрі, наприклад, переписати як газетну статтю;

– відеоконтент може бути використаний для подальшого обговорення, інтерпретацій та персоналізацій (*'What would you have done?' or 'Has this ever happened to you?'*);

– відео з освітніх каналів можна використовувати як матеріал для написання есе та інших письмових робіт.

Питання, чи варто ознайомлювати здобувачів із невідомими лексичними одиницями перед переглядом відео, залишається відкритим: якщо існує впевненість у тому, що їм знадобиться певний набір словникових елементів для аудіювання, то можна ознайомити їх заздалегідь і залишити час переглянути нову лексику кілька разів перед виконанням завдання. Або можна ознайомити їх із кількома лексичними одиницями, що є життєво необхідними для розуміння. Або – краще – просто використовувати тексти відповідного рівня, які студенти можуть досить добре зрозуміти, не потребуючи нового словника взагалі.

Пенні Ур уважає, що попереднє вивчення лексики перед слуханням не дуже сприяє розумінню прослуханого тексту [15, с. 68]. Вона спирається на результати емпіричних досліджень, які підтверджують таку думку. Дослідники А. Чанг та Дж. Рід (Chang, A. C., & Read, J.) випробували чотири типи стратегій, щоб допомогти з розумінням на слух: повторення самого тексту, попереднє навчання лексики, попереднє читання запитань для розуміння та надання інформації про зміст. З усіх перерахованих найменше допомогло попереднє вивчення лексики, а найбільше допомогло надання інформації про тему [11]. У цілому, все залежить від мети, яку ми переслідуюмо – навчання розуміння імпровізованого, часто неформального розмовного дискурсу, з яким здобувачем освіти доведеться стикатися у реальному житті, чи остаточне засвоєння словникового запасу (у такому разі необхідне попереднє ознайомлення з невідомою лексикою, повторне знайомство під час роботи на розуміння та подальші вправи на повторення).

Отже, використання відео, створеного носіями мови, може допомогти студенту в опануванні всіх чотирьох видів мовної і мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання, письмо); забезпечити вивчення культури та історії країн, мова яких вивчається, через ознайомлення з актуальною лінгвокраїнознавчою інформацією; сприяти здоровому розвитку психічної діяльності, зокрема уваги і пам'яті, що є необхідною складовою підготовки фахівця-перекладача. Одночасне використання слухового і зорового каналів надходження нової інформації позитивно впливає на міцність фіксації країнознавчого та мовного матеріалу [4, с. 60].

Контент освітніх YouTube-каналів може стати ефективним інструментом технології розвивального навчання, спрямованого на формування

активного, самостійного, творчого фахівця, здатного до навчання протягом усього життя. Його використання в умовах надання освітніх послуг у дистанційній формі має низку очевидних переваг [6, с. 47]:

- необмежена тривалість навчання;
- навчання відбувається у зручній для користувача час на будь-якому мобільному або стаціонарному пристрої з виходом у мережу Інтернет;
- кількість повторних переглядів контенту є необмеженою, як і можливостей перерватися на деякий час за такої потреби;
- навчання є безкоштовним.

З іншого боку, після опанування контенту певного YouTube-каналу здобувач освіти не отримує жодних підтверджувальних сертифікатів. Так само в межах самостійної роботи поряд відсутній викладач, який міг би скорегувати діяльність студента. Натомість, майбутній філолог-германіст може долучитися до спілкування зі спільнотою каналу, часто багатомільйонною, що у перспективі результує у більш глибоке занурення до автентичного мовного середовища, а незрозумілі моменти завжди можна прояснити під час аудиторного заняття.

Використання відео YouTube як складової курсу навчання серед іншого заохочує студента розвивати навички самостійної роботи з матеріалом, сприяє більш глибокому розумінню і засвоєнню складних концепцій [6, с. 47]. Це зумовлюється формою подачі інформації через відео- та аудіоканал – аналізовані ролики містять супровідну візуальну лінгвокраїнознавчу інформацію на додачу до тієї, що стосується безпосередньої теми того чи іншого відео. Таким чином, відеоконтент YouTube може успішно використовуватися на всіх етапах процесу навчання англійської мови для презентації мовного матеріалу в реальному контексті; закріплення і тренування мовного матеріалу в різних ситуаціях спілкування; розвитку навичок і умінь усного мовлення; вивчення історії та культури англійськомовних країн і виявлення міжкультурних відмінностей, удосконалення набутих знань, навичок та вмінь, поліпшення якості практичного володіння англійською мовою, підвищення ступеню самостійності та творчої активності студентів-германістів [4, с. 61].

Вивчення практичного курсу, історії та лінгвокраїнознавства англійської з використанням контенту освітніх YouTube-каналів носіїв мови дозволяє здобувачам освіти:

- удосконалювати вимову, спираючись на автентичні практичні рекомендації щодо правильної артикуляції;
- розширювати словниковий запас;
- глибоко усвідомлювати граматичну організацію англійської мови та вміти правильно і вільно застосовувати оригінальні структури в усній та писемній комунікації;

– удосконалювати мовленнєві навички у формі монологу як відгук на побачене або дискусійного полілогу як елемента аудиторної роботи за підсумками самостійного опрацювання того чи іншого відео;

– «тренувати вухо» та удосконалювати навички аудіювання;

– здобувати нові знання лінгвокраїнознавчого характеру;

– поглиблювати знання з історії англійськомовних країн;

– проводити самостійний пошук якісної інформації у межах підготовки до того чи іншого проекту;

– вивчати мову самостійно, в тому числі, після закінчення навчання у виші, критично оцінюючи власний рівень знань.

Окремо варто сказати про канали, що можуть бути використані викладачами англійської мови як іноземної у якості складової частини підвищення власного професійного рівня та безперервного професійного розвитку, надто – в умовах, що відзначаються високим ступенем невизначеності через жорсткі карантинні обмеження, спричинені пандемією COVID-19 та воєнним станом в Україні. Це і канали від міжнародно визнаних викладачів та тренерів, авторів інноваційних методик викладання та підручників, канали від видавництва англійськомовної навчальної літератури з методичними вебінарами, центрів міжнародної сертифікації викладачів та вчителів-професіоналів, які діляться власним досвідом тощо. Вивчення контенту таких каналів не передбачає отримання сертифікату чи диплому, проте результати останніх досліджень підтверджують, що YouTube є якісним інструментом навчання, який допомагає викладачам у впровадженні стратегій навчання вищого рівня [12]:

- *Scott Thornbury* – канал міжнародно визнаного викладача і тренера у галузі викладання англійської мови. Разом із Люком Меддінгсом, Торнбері приписують розробку підходу *Dogme*, в основі якого лежить орієнтація на того, хто навчається без прив'язки до підручників чи технологій;

- *Lexical Lab* (канал, який веде Г'ю Деллар (Hugh Dellar) – автор (спільно з Ендрю Волклі (Andrew Walkley) усесвітньо відомих підручників з англійської мови: «*Innovations*», «*Outcomes*», а також популярного онлайн-курсу і однойменного методичного посібника «*Teaching Lexically*». На своєму каналі пропагує і популяризує лексичний підхід; плейлисти, розміщені на ньому, будуть корисними як для здобувачів освіти, так і для викладачів;

- *One-minute English* – короткі відео з поясненнями, як використовувати сталі словосполучення, фрази, чанки, фразові дієслова тощо, будуть корисними для студентів рівня *Intermediate* та вище;

- *Hugh Dellar talks and lectures* – записи лекцій професора та виступів на Міжнародній щорічній конференції та виставці IATEFL про лексичний підхід у викладанні англійської мови як іноземної;

- *Hugh Dellar teaching* – записи занять/уривків занять, де можна побачити та проаналізувати принципи застосування лексичного підходу на практиці;

- *Andrew Walkley talks and lectures* – лекції та виступи співавтора Г'ю Деллара Ендрю Волклі про викладання та популяризація лексичного підходу;

- *Cambridge University Press ELT* (до 2022 року) / *English with Cambridge* – вебінари та відео для викладачів англійської мови як іноземної (поради та підказки щодо викладання, професійний розвиток, психологічне самопочуття вчителя, структура мовних іспитів та підготовка до них);

- *Oxford University Press ELT* – використовуючи матеріали ELTOC – *English Language Teaching Online Conference* – викладачі можуть отримати безкоштовний доступ до високоякісного професійного розвитку під керівництвом експертів незалежно від того, де вони знаходяться, також є відеоінструкції щодо користування цифровими матеріалами від *Oxford University Press*;

- *Macmillan Education ELT* – поради щодо викладання, записи вебінарів, огляд підручників від видавництва, майстеркласи від авторів відомих підручників (наприклад, *Pronunciation Skills* від А. Андергіла (Adrian Underhill), автора підручника «*Sound Foundations*»;

- *National Geographic Learning – ELT* – вебінари від видавництва National Geographic Learning для професійного розвитку та удосконалення викладання онлайн і офлайн, мотивації студентів, розвитку навичок критичного мислення, академічна англійська;

- *British Council | TeachingEnglish* – вебінари та відео для професійного розвитку, інтерв'ю з вчителями, практичні поради щодо викладання, оцінювання, планування уроків, тайм-менеджменту тощо;

- *International TEFL Academy* – на каналі можна знайти матеріали про викладання онлайн, а також ознайомитися з досвідом вчителів англійської мови як іноземної, що викладають у різних країнах;

- *eltraining* – контент каналу буде корисним не лише для тих викладачів, котрі планують отримання сертифікатів CELTA чи TESOL, є багато відео про принципи і підходи викладання англійської мови як іноземної, практичними порадами щодо навчання продуктивним чи рецептивним навичкам, викладання окремих аспектів (граматика, вимова, словниковий запас) чи таких важливих складових навчального процесу як виправлення помилок, інструментів управління класом тощо;

- *AndrewDrummondELT* – відеозаписи уроків, проведених за стандартами CELTA /TESOL;
- *Chris from The Language House* – поради і підказки щодо викладання англійської мови як іноземної, можна ознайомитися з досвідом викладачів, які пройшли сертифікацію TEFL;
- *Jenny White: ESL Games and Teaching Tips* – відео з порадами щодо викладання, граматичні та лексичні ігри, використання пісень та драматичних уривків на заняттях;
- *ELT Experiences* – практичні поради і підказки щодо проведення занять, живі стріми для викладачів, що працюють онлайн;
- *ESL Teacher 365* – поради щодо проведення занять, онлайн викладання.

До того ж, аналіз контенту цих каналів показує, що він може бути не лише інструментом навчання та джерелом інформації. Викладачі можуть знайти багато цінних порад щодо покращення власного психологічного самопочуття та самопочуття студентів, поради щодо запобігання професійного вигорання тощо. «Одна з найкращих речей, які ми можемо зробити для нашого викладання, це самим стати учнями», – вважає Дж. Гарнер, і продовжує: «Найефективніший розвиток вчителів відбувається, коли ми працюємо та ділимося з колегами та іншими фахівцями» [13, с. 173].

Такий відеоконтент може бути використаним викладачами для (рекомендації на основі порад Дж. Гарнера):

- організації власних груп розвитку викладачів чи методичних семінарів;
- написання коментарів до відео теж може бути гарним способом поспілкуватися з колегами та обмінятися думками;
- можна брати участь у дискусіях, що відбуваються під час живих стрімів на YouTube;
- перегляд відеозаписів занять, проведених за стандартами CELTA/TESOL може бути предметом аналізу та джерелом професійного розвитку.

Таким чином, використання YouTube стимулює зацікавленість здобувачів освіти, що впливає у покращення індивідуальних результатів навчання, що мотивує студента до поступу. У свою чергу, для викладачів відеогостинг YouTube є джерелом та інструментом професійного розвитку, самовдосконалення, майданчиком для обміну думками та обговорення, а також засобом покращення психологічного стану та запобігання професійного вигорання.

Висновки. Навчальні відеоресурси гостингу YouTube, спеціально створені носіями англійської мови для тих, хто її вивчає, є ефективним інструментом як освіти, так і самоосвіти. Можливості використання відеороликів є безмежними завдяки абсолютній доступності цього відеогостингу та його постійній, буквально щосекундній оновлюваності, що нівелює всі питання з приводу

інформації, що застаріває. Комбінування класичних і нових методів навчання, що передбачають застосування сучасних інформаційних технологій, демонструють найбільшу ефективність, коли йдеться про взаємодію зі здобувачем вищої освіти сьогодення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Використання відеоматеріалів на уроках англійської мови. URL: <https://mmpublications.com.ua/vykorystannya-videomaterialiv-na-urokah-anglijskoyi-movy/> (дата звернення – 26 червня 2023 року).
2. Задорожна О.М. Дистанційна освіта в Україні: реалії сьогодення. *Освітній дискурс: збірник наукових праць*. 24(6), 2020. С. 56–67. DOI: [https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.24\(6\)-4](https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.24(6)-4)
3. Кобченко І., Козубай І. Дистанційна освіта: нова парадигма здобуття знань. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень* : матеріали IV Міжнародної наукової конференції (07.10.2022; Суми, Україна). С. 65–66. вилучено із URL: <https://archive.mcmd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/289>.
4. Кононова Д.В., Кобус О.С., Засць П.М. YouTube канал як ефективне джерело відеоматеріалу для вивчення іноземної мови. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина». № 3(3). 2021. С. 57–65.
5. Семенець-Орлова І.А. Проблеми розвитку дистанційної освіти в Україні. *Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти* : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 25 жовтня 2022 р. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2022. С. 55–57.
6. Серов Ю., Соломон А. Специфіка використання YouTube-каналів як бази знань для ефективного вивчення іноземної мови. *Вісник Книжкової палати*. № 6. 2018. С. 46–48.
7. Тютюма Т.С. Дистанційна освіта – вимога часу. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень* : матеріали міжнародної наукової конференції (Т. 3), 10 квітня, 2020 рік. Луцьк, Україна: МЦНД. С. 41–42. DOI: <https://doi.org/10.36074/10.04.2020.v3.07>
8. Федущко С., Гордійчук О., Андрушко Н. Інноваційні технології у вивченні іноземних мов. *Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура* : збірник наукових праць. Київ : Аграр Медіа Груп, 2016. С. 275–278.
9. Хмурова В., Гращенко І. Дистанційна освіта в період пандемії COVID-19. *Scientia Fructuosa (Вісник Київського національного торговельно-економічного університету)*, 131(3). 2020. С. 135–146. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020\(131\)10](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020(131)10)
10. Чорна Ю. 6 причин використовувати відео на заняттях англійської. URL: <https://grade.ua/uk/blog/6-reasons-to-use-video-in-english-classes/> (дата звернення – 26 червня 2023 року).
11. Chang A. C., & Read J. The effects of listening support on the listening performance of EFL learners. *TESOL Quarterly*. № 40(2). 2006. p. 375–397.

12. Copper J. M. and Semich G. W. Professional development in the twenty-first century: YouTube teacher training and professional development. *Advanced online education and training technologies*. IGI Global, 2019. p. 185–199.

13. Harmer J. *Teacher Knowledge. Core concepts in English Language Teaching*. Pearson Education Limited, 2012. 290 p.

14. Scrivener J. *Learning Teaching. A guidebook for English language teachers*. Second Edition. UK, Macmillan, 2012. 435 p.

15. Ur P. *Penny Ur's 100 Teaching Tips*. Consultant and editor: Scott Thornbury. Google eBook: Cambridge Handbooks for Language Teachers. Cambridge University Press, 2016. 131 p.

16. Wyzowl URL: <https://www.wyzowl.com/youtube-stats/> (дата звернення – 20 червня 2023 року).